

Karolina Kania

École des hautes études en sciences sociales

 <https://orcid.org/0000-0003-4437-8139>

Studia Etnologiczne i Antropologiczne, t. 21, nr 2
ISSN 2353-9860 (czasopismo elektroniczne)
<https://doi.org/10.31261/SEIA.2021.21.02.09>

Międzynarodowy Zjazd Studentów Etnologii i Antropologii Kulturowej Europy Środkowej „Etnologia bez granic / Ethnology without borders” (2011–2021)

Osiem edycji, kilkuset uczestników ze wszystkich krajów Grupy Wyszehradzkiej, wystąpienia, warsztaty, spotkania, aspekt naukowy, kulturowy, a także towarzyski, „Etnologia bez granic / Ethnology without borders” to wydarzenie, którego nie byłoby, gdyby nie pomysłowość i wsparcie Jubilata – Profesora Zygmunta Kłodnickiego.

Od 25 do 27 listopada 2021 roku na Uniwersytecie Karola w Pradze odbędzie się IX Międzynarodowy Zjazd Studentów Etnologii i Antropologii Kulturowej Europy Środkowej „Etnologia bez granic / Ethnology without borders”. Wydarzenie to jest okazją do spotkania się studentek i studentów, wykładowczyń i wykładowców, nawiązywania znajomości i międzyuniwersyteckiej współpracy. „Etnologia bez granic / Ethnology without borders” nie odbywałaby się, gdyby nie udział Profesora Zygmunta Kłodnickiego, który wraz ze studentkami i studentami Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej Uniwersytetu Śląskiego w kwietniu 2012 roku zorganizował pierwszą edycję konferencji.

Czerwiec 2011 roku. Przygotowania do sesji i planowanie działań na nowy rok akademicki Koła Naukowego Etnologów działającego na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach, na Wydziale Etnologii i Nauk o Edukacji w Cieszynie. To wtedy pojawił się pomysł zorganizowania międzyuczelnianego, ogólnopolskiego zjazdu studentów etnologii i antropologii kulturowej. W trakcie pierwszego spotkania chętnych do włączenia się w organizację tego przedsięwzięcia, wśród których również ja się znalazłam, pomysł nabrał kształtów i postanowiliśmy go przedstawić ówczesnemu dyrektorowi Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej – Profesorowi Zygmuntovi Kłodnickiemu. Idea spodobała się Panu Profesorowi, jednak zachęcił nas, aby zaprosić do wzięcia udziału w wydarzeniu także sąsiadów z Czech i ze Słowacji. Poszukując wsparcia finansowego, trafiliśmy na Międzynarodowy Funduszu Wyszehradzki – wtedy zapadła decyzja, że do wzięcia udziału w zjeździe zaprosimy także

Węgrów. Tysiące pomysłów, wiele godzin pracy, aż w końcu I Międzynarodowy Zjazd Studentów Etnologii i Antropologii Kulturowej Europy Środkowej „Etnologia bez granic / Ethnology without borders” zaczął przybierać coraz bardziej realne kształty.

Przez wiele miesięcy Komitet Organizacyjny, w składzie: Ania Bachniak, Radek Biel, Karolina Kania i Zdzich Rabenda, dokładał wszelkich starań, żeby wydarzenie mogło dojść do skutku. Dzięki pomocy ze strony dr. hab. Zygmunta Kłodnickiego, prof. UŚ, dr. Arkadiusza Bentkowskiego, mgr Edyty Diakowskiej, dr hab. Barbary Grabowskiej, prof. UŚ, dr hab. Katarzyny Marcol, dr. Grzegorza Odoja, prof. UŚ, dr hab. Agnieszki Pieńczak, prof. UŚ oraz prof. dr hab. Haliny Rusek – ówczesnej dziekanki Wydziału Etnologii i Nauk o Edukacji – mogliśmy spełnić marzenie, nie tylko nasze, ale również innych studentów etnologii z Czech, Polski, Węgier i ze Słowacji. Od 16 do 18 kwietnia 2012 roku Cieszyn miał się stać miejscem spotkania etnologów i etnologów z regionu Europy Środkowej. Na nasze zaproszenie odpowiedzieli pozytywnie studenci z dziewięciu polskich uniwersytetów i sześciu zagranicznych. Komitet Organizacyjny zjazdu z powodzeniem przygotował aplikację do Międzynarodowego Funduszu Wyszehradzkiego. Grant, przyznany w ramach programu „Small grants”, opiewał na kwotę 5 tysięcy euro. Dzięki tym funduszom, a także wsparciu finansowemu Uniwersytetu Śląskiego oraz lokalnych sponsorów, udział w wydarzeniu był bezpłatny. Co więcej, za sprawą pozyskanych dotacji, jeszcze przed zjazdem została wydana publikacja pod redakcją mgr Edyty Diakowskiej i dr hab. Agnieszki Pieńczak, prof. UŚ (2012) zawierająca artykuły studentek i studentów biorących udział w zjeździe.

W przygotowania i przebieg zjazdu było zaangażowanych ponad pięćdziesięciu wolontariuszek i wolontariuszy – studentek i studentów cieszyńskiego campusu Uniwersytetu Śląskiego. Dzięki ich pracy, zaangażowaniu i pozytywnemu nastawieniu wszystko zostało dopięte na ostatni guzik i już w niedzielę 15 kwietnia mogliśmy zacząć przyjmować pierwszych gości. W wydarzeniu wzięli udział studenci etnologii i pracownicy naukowcy z następujących ośrodków akademickich: Uniwersytet Jagielloński, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, Uniwersytet Gdański, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Uniwersytet Łódzki, Uniwersytet Wrocławski, Uniwersytet Szczeciński oraz Uniwersytet Karola w Pradze, Uniwersytet Masaryka w Brnie, Uniwersytet Konstantyna Filozofa w Nitrze, Uniwersytet Komeńskiego w Bratysławie, Uniwersytet w Peczu, Uniwersytet Segedyński. Każda z przyjeżdżających grup miała swoich opiekunów, „prywatnych przewodników”, co ułatwiało odnalezienie się w mieście osobom będącym pierwszy raz w Cieszynie i sprawiało, że goście zjazdu mogli się poczuć wyjątkowo.

Patronatem honorowym wydarzenie objęli prof. dr hab. inż. Jerzy Buzek oraz JM Rektor UŚ Wiesław Banyś. Gośćmi inauguracji byli między innymi: wicedyrektor Międzynarodowego Funduszu Wyszehradzkiego Zbigniew Machej, prorektor ds. studenckich, promocji i współpracy z zagranicą prof. dr hab. Barbara Kożusznik oraz zastępca burmistrza Cieszyna Adam Swakoń. Wykład inauguracyjny „On new meanings of tradition in a globalised world” wygłosił prof. dr hab. Waldemar Kuligowski z Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu. W czasie inauguracji nie zabrakło koncertów. Mogliśmy wysłuchać występu grupy muzycznej powstałej przy IEiAK Uniwersytetu Łódzkiego, a także Międzywydziałowego Zespołu Folkowego „FolkUŚ” z WEiNoE w Cieszynie.

W ramach zjazdu odbyła się między innymi dwudniowa konferencja naukowa, podczas której studenci przedstawili referaty na temat roli antropologii we współczesnym świecie i możliwości współpracy w tym zakresie. Ponadto uczestnicy wzięli udział w licznych warsztatach, prezentacji poszczególnych ośrodków akademickich, zwiedzaniu Cieszyna w formie gry terenowej, przygotowanej przez członków Studenckiego Koła Animatorów Kultury z Cieszyna, oraz w imprezach towarzyszących w klubie studenckim Panopticum.

Celem zjazdu było zacieśnienie kontaktów i rozwój współpracy między studentami i ośrodkami akademickimi z Europy Środkowej. Pragnęliśmy również zachęcić studentów do wyjazdów zagranicznych w ramach programów MOST i Erasmus. Naszym celem było także promowanie Grupy Wyszehradzkiej w Polsce i Europie, zachęcenie do refleksji o wielokulturowości, roli granic w kształtowaniu postrzegania różnic kulturowych, zainicjowanie wspólnych, międzyuczelnianych studenckich badań naukowych, a także ukazanie perspektyw zawodowych (naukowo-badawczych) przyszłym absolwentom etnologii. Spotkanie było także okazją do poznania kultury Cieszyna, regionu Śląska Cieszyńskiego i Beskidów.

Zjazd okazał się organizacyjnym sukcesem. Jak zauważył jeden z uczestników, Paweł Kopeć z Uniwersytetu Jagiellońskiego: „Najbardziej podobały mi się spotkania z ludźmi, nieformalne, poza konferencją. Spotykamy ludzi z całej Polski i z zagranicy, tego nie da się ani nauczyć na żadnym wykładzie, ani przeczytać w książkach, i to jest dla mnie fenomenalne”. Milan Durňak z Uniwersytetu Karola w Pradze zauważył: „Wszystko mi się podobało, nawiązaliśmy nowe kontakty, co w etnologii jest bardzo cenne. Mam tylko jedno zastrzeżenie – zjazd trwał za krótko”. Czas pokazał, że znajomości zawarte w czasie zjazdu zaowocowały dalszą współpracą, wspólnie prowadzonymi badaniami i kolejnymi spotkaniami. Druga edycja zjazdu odbyła się w Krakowie (2013 rok), trzecia w Budapeszcie (2014), czwarta w Warszawie (2015), piąta w Szegecie (2016), szósta w Bratysławie (2017), siódma we Wrocławiu (2018), ósma w Nitrze (2019). W ten sposób jeden z celów, które założyliśmy,

organizując pierwszą edycję wydarzenia, został w pełni zrealizowany – zjazd „Etnologia bez granic / Ethnology without borders” stał się cyklicznym spotkaniem studentów etnologii i antropologii kulturowej ze Środkowej Europy, organizowanym co roku w innym miejscu. Bardzo serdecznie dziękuję Profesorowi Zygmuntowi Kłodnickiemu za jego bezgraniczne wsparcie i zaufanie, którym obdarzył nas w czasie przygotowań i przebiegu „Etnologii bez granic” w 2012 roku. Cieszę się, że to, co wspólnie stworzyliśmy, stało się platformą spotkań etnolożek i etnologów z krajów Europy Środkowej.

Bibliografia

Diakowska E., Pieńczak A., red., 2012, *Etnologia bez granic. Ethnology without borders*, Cieszyn, Uniwersytet Śląski.

.....

Karolina Kania, dr, etnolożka i antropolożka kultury, w 2021 roku w École des hautes études en sciences sociales w Paryżu obroniła pracę doktorską, napisaną pod kierunkiem prof. Michela Naepelsa, na temat relacji społeczno-politycznych związanych z rozwojem turystyki na Nowej Kaledonii. Od 2020 prowadzi badania i projektuje innowacje w czeskim start-upie. Pomysłodawczyni i organizatorka zjazdu „Etnologia bez granic / Ethnology without borders”.

.....